

Asia C-682/18

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

6.11.2018

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivä:

13.9.2018

Kantaja:

LF

Vastajat:

1. Google LLC
2. YouTube Inc.
3. YouTube LLC
4. Google Germany GmbH

Pääasian kohde

Tekijänoikeusloukkauksiin perustuva kielto- ja vahingonkorvauskanne

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko internetissä olevan videopalvelualustan, jolla käyttäjät saattavat ilman oikeudenhaltijoiden lupaa yleisön saataviin videoita, joiden sisältö on

suojattu tekijänoikeudella, ylläpitäjän toiminta direktiivin 2001/29/EY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua teosten välittämistä yleisölle, kun

- palvelun ylläpitäjä hankkii alustalla mainostuloja,
- videoiden tallentamisprosessi on automaattinen eikä ylläpitäjä ennalta käsin tutki tai valvo sitä,
- ylläpitäjällä on käyttöehtojen mukaan maailmanlaajuinen, ei-yksinomainen ja maksuton lisenssi käyttää videoita niin kauan kuin videot ovat palvelussa,
- ylläpitäjä viittaa käyttöehdoissa ja videoiden tallentamisprosessin yhteydessä siihen, että palveluun ei saa tallentaa tekijänoikeuksia loukkaavaa sisältöä,
- ylläpitäjä antaa käyttöön apuvälineitä, joiden avulla oikeudenhaltijat voivat pyrkiä estämään oikeuksia loukkaavien videoiden katsomisen palvelussa,
- ylläpitäjä käsittelee hakutuloksia alustalla luettelemalla ne paremmuusjärjestyksessä ja sisältöä koskevien otsikoiden kanssa, ja näyttää rekisteröityneille käyttäjille käyttäjän jo katsomiin videoihin perustuvan katsauksen suositelluista videoista,

jos ylläpitäjällä ei ole konkreettista tietoa tekijänoikeutta loukkaavan sisällön saatavuudesta palvelussa tai kuin se kyseisen tiedon saatuaan välittömästi joko poistaa kyseisen sisällön tai estää pääsyn siihen?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

Kuuluko internetissä olevan videopalvelualustan ylläpitäjän toiminta ensimmäisessä kysymyksessä kuvailluissa olosuhteissa direktiivin 2000/31/EY 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko direktiivin 2000/31/EY 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tosiasiallisen tiedon laittomasta toiminnasta tai tiedoista ja tietoisuuden tosiasioista tai olosuhteista, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä, liityttävä konkreettiseen laittomaan toimintaan tai tietoihin?

4) Lisäkysymys siinä tapauksessa, että toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko direktiivin 2001/29/EY 8 artiklan 3 kohdan mukaista, että oikeudenhaltija voi saada tuomioistuinmääräyksen sellaista palvelun tarjoajaa vastaan, jonka palvelu käsittää palvelun käyttäjän toimittamien

tietojen tallentamisen ja jonka palvelua käyttäjä on käyttänyt tekijänoikeuden tai sen lähioikeuden loukkaamiseen, vain sen jälkeen, kun on ilmoitettu selvästi oikeudenloukkauksesta ja vastaavanlainen oikeudenloukkaus on tapahtunut uudestaan?

- 5) Jos ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

Onko internetissä olevan videopalvelualustan ylläpitäjää pidettävä ensimmäisessä kysymyksessä kuvailluissa olosuhteissa direktiivin 2004/48/EY 11 artiklan ensimmäisessä virkkeessä ja 13 artiklassa tarkoitettuna loukkaajana?

- 6) Jos viidenteen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Voidaanko sen, että tällainen loukkaaja velvoitetaan maksamaan vahingonkorvausta direktiivin 2004/48/EY 13 artiklan 1 kohdan nojalla, edellytykseksi asettaa se, että loukkaaja on toiminut tahallisesti niin oman kuin kolmannenkin henkilön loukkaavan toiminnan osalta ja että hän tiesi tai hänellä oli riittävät perusteet tietää, että käyttäjät käyttävät alustaa konkreettisiin oikeudenloukkauksiin?

Unionin oikeuden säännökset, joihin on viitattu

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY, erityisesti 3 ja 8 artikla

Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") 8.6.2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, erityisesti 14 ja 15 artikla

Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/48/EY, erityisesti 11 ja 13 artikla

Kansalliset säännökset, joihin on viitattu

Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annettu laki (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, jäljempänä UrhG), erityisesti 97, 99, 101 ja 102 a §

Sähköisistä tieto- ja viestintäpalveluista annettu laki (Telemediengesetz, jäljempänä TMG), erityisesti 10 §

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantaja on musiikin tuottaja ja oli aiemmin yksi Petersongs Musikverlag KG -nimisen musiikkikustantamon omistajista. Kantaja väittää olevansa Nemo Studiosin omistaja.
- 2 Vastaaja nro 3 ylläpitää YouTube -internet-alustaa, jolle käyttäjät voivat maksutta tallentaa omia videotiedostojaan ja saattaa ne muiden internetin käyttäjien saataviin. Vastaaja nro 1, Google LLC, on vastaajan nro 3 ainoa osakkeenomistaja ja sen laillinen edustaja.
- 3 Nemo Studio LF teki 20.5.1996 ME-nimisen taiteilijan kanssa maailmanlaajuisesti voimassa olevan henkilökohtaisen yksinomaisen taiteilijasopimuksen hänen esitystensä ääni- ja kuva- ja äänitallenteiden käyttämisestä.
- 4 Marraskuussa 2008 ilmestyi A Winter Symphony -niminen levy, jolla kyseinen taiteilija tulkitsi musiikkiteoksia. ME aloitti 4.11.2008 Symphony Tour -nimisen kiertueensa, jolla hän esitti levyllä äänitettyjä teoksia.
- 5 Vastaajan nro 3 ylläpitämälle internet-alustalle tallennettiin 6. ja 7.11.2008 sellaisia musiikkikappaleita A Winter Symphony -levyltä ja yksityisiltä konserttitallenteilta Symphony Tour -kiertueelta, joihin oli liitetty stillkuvia ja liikkuvia kuvia. Kantaja vaati, että Google ilmoittaa lopettavansa näiden pitämisen saatavilla. Kantajan toimittamien näyttökuvakaappausten perusteella vastaaja nro 3 selvitti manuaalisesti videoiden internetosoitteet (URL) ja esti pääsyn niihin.
- 6 Vastaajan nro 3 internet-alustalla oli 19.11.2008 jälleen saatavilla kyseisen taiteilijan esitysten äänitteitä, joihin oli liitetty stillkuvia ja liikkuvia kuvia.
- 7 Kantaja vaatii, että vastaajia nro 1 ja nro 3 vastaan annetaan kieltotuomio ja tietojenantomääräys ja että ne velvoitetaan suorittamaan vahingonkorvausta. Kantaja perustelee vaatimuksiaan omalla oikeudellaan A Winter Symphony -äänitteen tuottajana sekä omilla ja taiteilijalta johdetuilla oikeuksilla.
- 8 Kanteen osin menestyttyä ensimmäisen ja toisen asteen tuomioistuimissa kantaja ajaa Revision-valituksellaan samoja vaatimuksia kuin aiemminkin.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

- 9 Muutoksenhakutuomioistuin katsoi, että kantajalla on tiettyjen musiikkikappaleiden osalta oikeus saada vastaajia nro 1 ja nro 3 vastaan kieltotuomio UrhG:n 97 ja 99 §:n nojalla ja tietojenantomääräys UrhG:n 101 §:n nojalla. Vastaajaan nro 3 sovelletaan säilytys- eli hostingpalvelun tarjoajana direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan ja TMG:n 10 §:n mukaista vastuunrajoitusta. Vastaaja nro 3 ei ole ollut aktiivisessa roolissa sisältöjen alustalle tallentamisessa eikä myöskään hyväksynyt kyseisiä vieraita sisältöjä. Kumppanin asemaan perustuvan vastuun osalta siltä puuttuu siten tältä osin

edellytetty tahallisuus, koska se ei ole tiennyt konkreettisista oikeudenloukkauksista. Studiolevyn seitsemää tarkemmin yksilöityä kappaletta koskevien kantajan oikeuksien välillisen loukkaamisen perusteella vastaajaa nro 3 vastaan on kuitenkin annettava kieltotuomio. Vastaaja nro 3 on laiminlyönyt sillä olevia menettelyvelvollisuuksia tältä osin, koska sille oli ilmoitettu konkreettisista oikeudenloukkauksista eikä se ollut välittömästi poistanut ilmoitettuja sisältöjä tai estänyt pääsyä niihin.

- 10 Muutoksenhakutuomioistuimien katsoi myös, että koska vastaajan nro 3 vastuu perustuu vain välilliseen oikeuksien loukkaamiseen, sillä ei ole vahingonkorvausvelvollisuutta, ja näin ollen vaatimus tietojen antamisesta oikeudenloukkauksien laajuudesta ja niillä saaduista tuotoista oli perusteeton. Sen sijaan kyseinen tuomioistuimien katsoi, että vastaajien nro 1 ja 3 on annettava niiden käyttäjien nimet ja osoitteet ja – jos postiosoitteita ei ole saatavilla – sähköpostiosoitteet, ei kuitenkaan IP-osoitteita tai pankkitietoja, jotka ovat tallentaneet alustalle kyseisiä musiikkikappaleita salanimellä.
- 11 Kantajan Revision-valituksen menestyminen riippuu siitä, onko vastaajan nro 3 menettelyä, sellaisena kuin sitä on kuvailtu riita-asiassa todetuissa tosiseikoissa, pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna teosten välittämisenä yleisölle (tästä **ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys**). Jos tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi, on kysyttävä, kuuluuko vastaajan nro 3 toiminta direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan (tästä **toinen ennakkoratkaisukysymys**). Jos vastaus on myöntävä, on kysyttävä, onko direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tosiasiallisen tiedon laittomasta toiminnasta tai tiedoista ja tietoisuuden tosiasioista tai olosuhteista, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä, liittyttävä konkreettiseen laittomaan toimintaan tai tietoihin (tästä **kolmas ennakkoratkaisukysymys**). Lisäksi on kysyttävä, onko direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan mukaista, että oikeudenhaltija voi saada tuomioistuimääräyksen sellaista palvelun tarjoajaa vastaan, jonka palvelu käsittää palvelun käyttäjän toimittamien tietojen tallentamisen ja jonka palvelua käyttäjä on käyttänyt tekijänoikeuden tai sen lähioikeuden loukkaamiseen, vain sen jälkeen, kun on ilmoitettu selvästi oikeudenloukkauksesta ja vastaavanlainen oikeudenloukkaus on tapahtunut uudestaan (tästä **neljäs ennakkoratkaisukysymys**).
- 12 Jos vastaajan nro 3 menettelyä ei ole pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna teosten välittämisenä yleisölle eikä se kuulu direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on kysyttävä, onko vastaajaa nro 3 kuitenkin pidettävä direktiivin 2004/48 11 artiklan ensimmäisessä virkkeessä ja 13 artiklassa tarkoitettuna loukkaajana (tästä **viides ennakkoratkaisukysymys**). Jos tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi, on kysyttävä, voidaanko sen, että tällainen loukkaaja veloitetaan maksamaan vahingonkorvausta direktiivin 2004/48 13 artiklan 1 kohdan nojalla, edellytykseksi asettaa se, että loukkaaja on toiminut tahallisesti niin oman kuin kolmannenkin henkilön loukkaavan toiminnan osalta ja että hän tiesi tai hänellä oli riittävät perusteet tietää, että käyttäjät

käyttävät alustaa konkreettisiin oikeudenloukkauksiin (tästä **kuudes ennakkoratkaisukysymys**).

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 13 Koska yleisön saataviin saattamalla tapahtuvaa teosten yleisölle välittämistä koskevat oikeudet, joihin kantaja vetoaa, on yhdenmukaistettu direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa, Saksan tekijänoikeuslain (UrhG) vastaavia säännöksiä on tulkittava direktiivin mukaisesti.
- 14 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on arvioitava kulloisessakin asiayhteydessä, ja tällöin on otettava huomioon useita muita arviointiperusteita. Unionin tuomioistuin on korostanut näistä arviointiperusteista käyttäjän keskeistä roolia ja sen välittämistoimen tarkoituksellisuutta (ks. viimeksi tuomio 14.6.2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, 23–26 kohta).
- 15 On kyseenalaista, onko vastaajan nro 3 toimintaa, sellaisena kuin sitä on kuvailtu riita-asiassa todetuissa tosiseikoissa, pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna teosten välittämisenä yleisölle. Asiaa käsittelevän jaoston käsityksen mukaan näin voidaan katsoa korkeintaan niiden seitsemän A Winter Symphony -levyn kappaleen osalta, joiden lainvastaisesta tarjoamisesta vastaaja nro 3 muutoksenhakutuomioistuimen mukaan tiesi ja joita se joko ei poistanut tai joihin se ei estänyt pääsyä tai joiden osalta se ei tehnyt tätä oikea-aikaisesti.
- 16 Käyttäjän keskeistä roolia ja sen välittämistoimen tarkoituksellisuutta koskevan arviointiperusteen perusteella teoksen välittäminen yleisölle edellyttää, että käyttäjä täysin tietoisena menettelynsä seurauksista – eli tahallisesti ja tavoitteellisesti – toimii saattaakseen suojatun teoksen tai suorituksen kolmansien henkilöiden saataviin. Tältä osin riittää, että suojattu teos tai suoritus saatetaan kolmansien henkilöiden saataviin, eikä ole ratkaisevaa, käyttävätkö kyseiset henkilöt tätä mahdollisuutta (ks. tuomio 14.6.2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, 31 kohta).
- 17 On unionin tuomioistuimen esittämien arviointiperusteiden soveltamisen vastaista katsoa, että vastaajalla nro 3 on keskeinen rooli, jos se ei ole tiennyt tekijänoikeuksia loukkaavien sisältöjen tallentamisesta palveluun. Se, että vastaaja nro 3 ei itse tallenna sisältöjä palveluun vaan tarjoamalla videoportaalin antaa kolmansille henkilöille mahdollisuuden saattaa sisältöjä, joista osa voi olla tekijänoikeuksia loukkaavia, portaalin käyttäjien käyttöön, ei tosin ole esteenä tulkinnalle, jonka mukaan vastaajalla nro 3 on keskeinen rooli (ks. tuomio 14.6.2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, 36 kohta). Vastaaja nro 3 toimii myös tulonhankkimistarkoituksessa, koska se hankkii portaalia ylläpitämällä mainostuloja. Jotta voitaisiin katsoa, että vastaajalla nro 3 on keskeinen rooli, sen olisi kuitenkin oltava täysin tietoinen menettelynsä seurauksista ja myös siitä, että oikeudenhaltija ei ole antanut siihen lupaa (ks. tuomio 26.4.2017, Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, 41 kohta). Koska

videoiden palveluun tallentamisprosessi on automaattinen, vastaaja nro 3 ei tiedä tekijänoikeuksia loukkaavien sisältöjen saatavuudesta ennen oikeudenhaltijan tätä koskevaa ilmoitusta. Vastaaja nro 3 kertoo käyttäjille käyttöehdoissaan ja tallentamisprosessin aikana siitä, että palveluun ei saa tallentaa oikeuksia loukkaavia sisältöjä. Lisäksi se tarjoaa apuvälineitä, joiden avulla oikeudenhaltijat voivat toimia oikeuksia loukkaavien sisältöjen saatavuutta vastaan. Asiaa käsittelevän jaoston käsityksen mukaan näin ollen voidaan katsoa, että vastaajalla nro 3 on keskeinen rooli korkeintaan silloin, jos se ei saatuaan tiedon oikeuksia loukkaavien sisältöjen saatavuudesta välittömästi poista niitä tai estä pääsyä niihin.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 18 Sellaisen internetalustan tarjoaminen, jolle kolmannet henkilöt tallentavat tietoja, kuuluu säilytys- eli hostingpalveluna tosin lähtökohtaisesti direktiiviin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan (ks. tuomio 16.2.2012, SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, 27 kohta). Direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdassa säädettyä vastuunrajoitusta ei kuitenkaan sovelleta säilytys- eli hostingpalvelun tarjoajaan, jos sillä sen sijaan, että se suorittaisi säilytys- eli hostingpalvelun neutraalisti käsittelemällä täysin teknisesti ja automaattisesti asiakkaidensa toimittamia tietoja, on aktiivinen rooli, jonka vuoksi se tuntee tallennetut tiedot tai valvoo niitä (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2011, L'Oréal, C-324/09, EU:C:2011:474, 112–116 kohta).
- 19 Riita-asiassa valitusaste kylläkin totesi, että vastaaja nro 3 ei ollut liittynyt mainoksia tekijänoikeuksia loukkaaviin videoihin. On kuitenkin unionin oikeuden kannalta tulkinnanvaraista, onko vastaajalla muiden riita-asiassa kuvailtujen olosuhteiden nojalla (tästä ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys) ollut sellainen aktiivinen rooli, joka on esteenä direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamiselle.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

- 20 Asiaa käsittelevän jaoston käsityksen mukaan tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi. Ei riitä, että palvelun tarjoaja yleisesti tietää, että sen palveluja käytetään johonkin laittomaan toimintaan. Tähän viittaa jo säännöksen sanamuotokin ja se, että säännöksessä käytetään [saksaksi] määräistä artikkelia, kun kuvaillaan laitonta toimintaa tai tietoja. Lisäksi näin on pääteltävä siitä, että palvelun tarjoaja voi täyttää velvollisuutensa poistaa laittomat tiedot tai estää pääsyn niihin heti saatuaan tiedon niistä (direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan b alakohta) vain konkreettisten tietojen osalta. Näin ollen ilmoituksen oikeudenloukkauksista on oltava niin konkreettinen, että sen vastaanottaja voi todeta oikeudenloukkauksen vaivattomasti ja ilman syvällistä oikeudellista tai tosiseikkoja koskevaa tarkistusta. Kun vedotaan oikeudelliseen asemaan, jota suojataan tekijänoikeudella, on samalla yksilöitävä suojattu teos tai suoritus ja

kuvailtava väitettyä loukkaamistapaa sekä riittävän selkeästi perusteltava asianosaisten tekijänoikeudella suojattu asema.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

- 21 Direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen.
- 22 Joka – olematta tekijä tai kumppani – jollain tavalla tahallaan osallistuu suojatun oikeushyvän loukkaamiseen, voidaan Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) oikeuskäytännön mukaan asettaa välillisenä tekijänä vastuuseen. Tämä vastuu edellyttää sitä, että on laiminlyöty menettelyvelvollisuuksia, joiden ulottuvuus määräytyy sen perusteella, mitä kussakin tapauksessa voidaan kohtuudella edellyttää. Bundesgerichtshofin oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos välillinen tekijä on palvelun tarjoaja, jonka palvelu käsittää palvelun käyttäjän toimittamien tietojen tallentamisen, tuomioistuin voi antaa sille kieltotuomion lähtökohtaisesti vain, jos sen jälkeen, kun sille on ilmoitettu selvästi oikeudenloukkauksesta, vastaavanlainen oikeudenloukkaus on tapahtunut uudestaan.
- 23 Asiaa käsittelevän jaoston käsityksen mukaan neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava myöntävästi. Palvelun tarjoajalle, jonka palvelu käsittää palvelun käyttäjän toimittamien tietojen tallentamisen, ei voida direktiivin 2000/31 15 artiklan 1 kohdan mukaan asettaa yleistä velvollisuutta valvoa sen säilyttämiä tietoja tai etsiä aktiivisesti merkkejä lainvastaisesta toiminnasta. Lisäksi tällainen palvelun tarjoaja ei direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan mukaan ole vastuussa palvelun käyttäjän pyynnöstä tallennetuista tiedoista, jos a) palvelun tarjoajalla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista eikä hänen tiedossaan vahingonkorvausvaatimuksen kyseessä ollen ole tosiasioita tai olosuhteita, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä; tai b) palvelun tarjoaja toimii viipymättä tietojen poistamiseksi tai niihin pääsyn estämiseksi heti saatuaan tiedon tällaisista seikoista. Näin ollen internetalustan, jolle kolmannet henkilöt tallentavat tietoja, ylläpitäjälle, jolla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista, ei myöskään voida antaa kieltotuomiota.

Viides ennakkoratkaisukysymys

- 24 Direktiivi 2004/48, jota sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan sovelletaan kaikkiin unionin lainsäädännössä ja/tai kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksiin, ei rajoita direktiivin 2001/29 2–6 ja 8 artiklassa säädetyn noudattamista (direktiivin 2004/48 2 artiklan 2 kohta) eikä se vaikuta direktiivin 2000/31 12–15 artiklassa säädettyyn (direktiivin 2004/48 2 artiklan 3 kohta). Direktiivissä erotellaan loukkaaja sellaisesta välittäjästä, jonka palveluja kolmas henkilö käyttää teollis- tai tekijänoikeuden loukkaamiseen (ks.

direktiivin 11 ja 13 artikla). Näistä välittäjistä puhutaan, siltä osin kuin kolmas henkilö käyttää niiden palveluja tekijänoikeuden tai sen lähioikeuden loukkaamiseen, direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa välittäjinä, ja siltä osin kuin niiden palvelut käsittävät palvelun käyttäjän toimittamien tietojen tallentamisen, direktiivin 2000/31 14 artiklan 3 kohdassa palvelun tarjoajina.

- 25 Jos vastaajan nro 3 menettelyä on pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna teosten välittämisenä yleisölle, vastaajaa nro 3 on pidettävä direktiivissä 2004/48 tarkoitettuna loukkaajana, jonka osalta voidaan vaatia kieltotuomiota (direktiivin 2004/48 11 artiklan ensimmäinen virke; UrhG:n 97 §:n 1 mom.), vahingonkorvausta (direktiivin 2004/48 13 artiklan 1 kohta; UrhG:n 97 §:n 2 mom.) ja voittojen takaisin maksamista (direktiivin 2004/48 13 artiklan 2 kohta; UrhG:n 102 a §). Jos vastaajan nro 3 menettely kuuluu direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, sitä on pidettävä direktiivissä 2004/48 tarkoitettuna välittäjänä, jonka vastuu on poissuljettu, jos kyseisen säännöksen a ja b alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, mutta johon muussa tapauksessa sovelletaan loukkaajan vastuuta.
- 26 On kyseenalaista, onko vastaajaa nro 3 pidettävä direktiivissä 2004/48 tarkoitettuna loukkaajana, jota vastaan voidaan antaa kieltotuomio ja joka voidaan myös velvoittaa maksamaan vahingonkorvausta ja voittonsa takaisin myös siinä tapauksessa, että sen menettelyä ei ole pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna teoksen välittämisenä yleisölle eikä se myöskään kuulu direktiivin 2000/31 14 artiklan soveltamisalaan. Asiaa käsittelevän jaoston käsityksen mukaan tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi, koska direktiivin 2004/48 mukaan loukkaavaan tekoon osallistuneen henkilön on oltava joko välittäjä tai loukkaaja ja se voi näin ollen olla loukkaaja vain, jos sen osallistuminen ei rajoitu sellaisten palvelujen tarjoamiseen, joita kolmas henkilö käyttää teollis- tai tekijänoikeuden loukkaamiseen. Näin ollen loukkaaja ei ole pelkästään käyttäjä, joka on keskeisessä roolissa teoksen välittämisessä yleisölle ja täysin tietoisena menettelynsä seurauksista – eli tahallisesti ja tavoitteellisesti – toimii saattaakseen suojatun teoksen tai suorituksen kolmansien henkilöiden saataviin; jaoston käsityksen mukaan loukkaaja on pikemminkin myös palvelun tarjoaja, joka ei pysy vain neutraalissa roolissa, kun sen alustan käyttäjät välittävät teoksia yleisölle, vaan jolla on myös aktiivinen rooli.

Kuudes ennakkoratkaisukysymys

- 27 Direktiivin 2004/48 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset määräävät vahingon kärsineen osapuolen hakemuksesta loukkaajan, joka tiesi tai jolla oli riittävät perusteet tietää ryhtyneensä loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle vahingonkorvauksen, joka vastaa tälle loukkauksen johdosta koitunutta tosiasiallista vahinkoa.
- 28 UrhG:n 97 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan se, joka lainvastaisesti loukkaa tekijänoikeutta tai muuta tekijänoikeuslailla suojattua oikeutta, on

velvollinen korvaamaan loukatulle tästä aiheutuvat vahingot, jos hän syyllistyy tällaiseen menettelyyn tahallaan tai tuottamuksesta. Bundesgerichtshofin oikeuskäytännön mukaan sitä, onko vastuu suojatun oikeuden loukkaamisen kaltaisesta sääntöjenvastaisesta menettelystä siviilioikeudellisesti tekijän vai kumppanin vastuuta, arvioidaan lähtökohtaisesti rikosoikeudessa kehitettyjen oikeusperiaatteiden mukaisesti. Vastaajan nro 3 osalta, jota on pidettävä direktiivin 2004/48 11 artiklan ensimmäisessä virkkeessä ja 13 artiklassa tarkoitettuna loukkaajana, koska sillä on ollut aktiivinen rooli sen alustan käyttäjien tekemissä kantajan oikeuksien loukkauksissa, kysymykseen tulee näiden periaatteiden mukaan avunantajan vastuu. Avunantajana pidetään sitä, joka tahallaan auttaa toista tahallisen lainvastaisen teon tekemisessä.

- 29 Tällöin on kysyttävä, voidaanko sen, että tällainen loukkaaja velvoitetaan maksamaan vahingonkorvausta direktiivin 2004/48/EY 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen nojalla, edellytykseksi asettaa se, että loukkaaja on toiminut tahallisesti niin oman kuin kolmannenkin henkilön loukkaavan toiminnan osalta.
- 30 Myös tällaisissa tilanteissa on mahdollisesti niin, että direktiivin 2004/47 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisen vahingonkorvausoikeuden syntymiseksi on oltava riittävää, että loukkaajalla on ollut riittävät perusteet tietää ryhtyneensä loukkaavaan menettelyyn. Tällöin kysymykseen tulisi avunantajan vahingonkorvausvastuu jo pelkästään tuottamuksellisen menettelyn perusteella. Sellaisen palvelun tarjoajan vastuu, jolla on aktiivinen rooli, olisi tällöin ankarampi kuin sellaisen palvelun tarjoajan vastuu, jonka rooli on neutraali ja johon siten sovelletaan direktiivin 2000/31 14 artiklaa; viimeksi mainitun vastuu edellyttää direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista.
- 31 Lisäksi tällöin on kysyttävä, mitä edellytyksiä loukkaajan tahallisuudelle tai – jos se on riittävää – tuottamukselle on asetettava suhteessa kolmannen henkilön loukkaavaan menettelyyn. Bundesgerichtshofin oikeuskäytännön mukaan kumppanin on tullut toimia ainakin ehdollisen tahallisesti suhteessa kolmannen henkilön päteeseen, ja tämä tahallisuus edellyttää tietoisuutta lainvastaisesta menettelystä. Tässä yhteydessä tahallisuuden ja tietoisuuden lainvastaisesta menettelystä on liityttävä konkreettiseen päteeseen. Jotta voidaan katsoa, että internetalustan ylläpitäjä on kumppanina vahingonkorvausvastuussa, ei näin ollen riitä, että ylläpitäjä tiesi, että alustan käyttäjät käyttävät sitä teollis- tai tekijänoikeuksien loukkaamiseen, ellei sillä ollut tietoa konkreettisista oikeudenloukkauksista.
- 32 Unionin tuomioistuin katsoi tuomiossa 26.4.2017, Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, 50 kohta) ja tuomiossa 14.6.2017, Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, 45 kohta), että oli riittävää, että näiden asioiden vastaajat ryhtyivät tietoisesti vaaralliseen menettelyyn ja yleisesti ottaen odottivat, että lainvastaista käyttöä tapahtuu. Jos palvelun tarjoajan, jolla on aktiivinen rooli, vahingonkorvausvastuun syntymiseksi riittäisi, että se on vain yleisesti ottaen

tiennyt tai sillä on ollut yleisesti ottaen riittävät perusteet tietää, että alustalla tapahtuu oikeudenloukkauksia, sen vastuu olisi myös vastaavasti ankarampi kuin sellaisen palvelun tarjoajan vastuu, joka pysyy neutraalissa roolissa ja johon siten sovelletaan direktiivin 2000/31 14 artiklaa.

TYÖASIAKIRJA